

Világ

Bácskai Napló
POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ: KÖNYA LAJOS.

MEGJELENIK	
10 nap délután vasár- és ünnepnapi kivétellel.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	Szabadka, IV., Rakóczi-út 20.
	Telefonszám 300.
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben hához hordva	
egész évre	32-
fél évre	18-
negyed évre	8-
Videkre postán küldve	
egész évre	32-
fél évre	18-
negyed évre	8-

Az antant az nyerhet, de Németország nem!

Stockholm, aug. 31. Az itteni lapokban megjelent békecikkek alkalmából, melyekről a Times azt hiszi, — hogy azokat német oldalról sugallmaztak, a külügyminiszter helyette nyilatkozott és azt mondja, hogy valójában, mintha az antant vezető államférfiai tanácskozta volna a német vereség lehetőségéről. Mindazonáltal a németek azt hangsúlyozták, hogy egyik fél sem érhet el katonai döntést, ez áll Németországra, de nem az antantra! A fényes eredmények és a kimeríthetetlen amerikai erősítések az antantnak minden okot megadnak a bizakodásra.

Az antant nem szándékszik magát a német népen megbosszulni, de azért el van határozva annak a követelésére, hogy Németország teljes elégtételt adjon azokért a bűnökért, melyeket elkövetett elsősorban Belgiummal.

A német császár és a bolgár király találkozása.

Homburg, aug. 31. Vilmos császár és Ferdinánd bolgár király tegnap — az itteni kastélyban találkoztak és együtt teáztak. A megváltó-templom megtekintése után elutaztak.

A franciák súlyos veszteséget szenvedtek.

Somme-tól északra a védelmet a folyótól délre végrehajtott mozdulatokkal kapcsolatban áttették a Bapaumétól keletre, Péronnetől északnyugatra levő vonalra. Az ellenség kora reggel rohamozott állásaink ellen. Páncélos kocsik minduntalan újabb, nagyon mély tagozású gyalogsági támadó hullámokat vezettek ellenünk. 72 páncélos kocsit szétlőttünk. — Kropmeier altiszt, Manske és Schlottan őrzetők, az első gárdeezred első géppuskás osztagból együttesen üt páncélos kocsit semmisített meg. A 165-ik gyalogezred 20 páncélos kocsit pusztított el.

A franciák tegnap nagyon súlyos veszteséget szenvedtek. A beszállított fegyverek 10 különböző hadosztályból valók.

Rohamcsapataink sikere az olasz határon.

Vezérkarunk jelentése Moritól délre lovassági rohamcsapataink megtámadtak egy ellenséges támaszpontot és a megszálló légénység egy részét elfogták.

A poncói völgyben sikerrel dolgoztak rohamcsapataink. A Hétköztség fensikjában a harci tevékenység tetemesen növekedett. Asiagonál és Col del Rassetól északra az ellenség heves tüzéségi előkészítés után több előretörési kísérletet meg, amelyeket részint tüzelésünkkel, részint ellenlökéssel visszavertünk.

Tegnap reggel nagy repülőgépeink megtámadták Monte Belluno pályaudvart és 50 bombát dobtak le.

Albániában nem volt nagyobb harci esemény.

A londoni lordmajor Olaszországban.

Zürich, augusztus 31. Rómából jelentik, hogy a londoni lordmajor odaérkezett. A lordmajor a fronton a harmadik hadsereget látogatta meg, ahol az aostai herceg vendége volt. Meglátogatta Velencét is.

Mikor és hogyan higgyünk Rómának?

Fenti címmel a „Világ“-ban Nagy Lajos ev. lelkész tollából egy közlemény jelent meg, mely alapjában véve a „Központi Sajtóvállalat“-ot szándékozik rosszakaratú és rosszhiszemű beállításban — szemléltetni. — Van azonban egy, ugyan benem vallott, de világosan látható célzata is: ezzel együtt jó régi szokás szerint a katolikus vallás ellen is kirohanást intézni. S épen ez a tulajdonképeni ok, amely kívánatosá teszi a közleménynek a nyilvánosság előtt való mérlegre tevését. Az első benyomás, amit a közlemény kelt, Prohászka püspöknek a „Közp. Sajtóvállalat“ értesítőjében megjelent cikkéből való bő és sokszori idézet. De legjobban kikel a lelkész az ellen, hogy Baranyay Sándor miniszteri osztálytanácsos a protestánsok nevében nyilvánosan csatlakozott s ilyen értelemben nagy és hatásos beszédet tartott az alakuló közgyűlésen. Határozottan állítja, hogy nem volt joga a protestánsok nevében nyilatkozni és állást foglalni. Ehhez sok szó fér. Azt kérdezem e helyen a lelkész Úrtól, van-e neki joga az összesség, hitsorsosai nagy tömege nevében beszélni, s ha nem, milyen alapon jogosult az ellenkezőjét állítani? Ó, aki lelkész, akinek egyháza szokásait, illetve törvényeit ismernie kell, hogyan foglalhat állást az általa említett „protestánsok egyetemes erkölcsi testületé“-nek megkérdése nélkül? Vagy ez a testület a „Világ“ szerkesztőségében székel? Kötve hiszem. Az meg egyenesen hihetetlen, hogy önkényesen cselkedett volna a Baranyay Sándor; — bizonyára érintkezésbe lépett számottevő egyénekkal s előzetes körültekintés és támogatásra tette meg dicsérendő lépését, amire a protestánsok nagyszámu részvételjegyzése is feljogosította. Végül hosz-

szabb lélegzetvétellel foglalkozik a cikk Baranyay Jusztin dr.-nak az „Egyházi Közöny 27-28. számában megjelent, az új kánonjogi törvénykönyvet ismertető cikkével s ebből igyekszik az egyetemes lehetetlenségét és összeférhetlenségét kimutatni. — Baranyay Jusztin dr. szerint Németországban is az életbelépés óta „a vegyes házasság kath. nézőpontból csak az esetben érvényes, ha katolikus lelkész előtt kötöttet“. S miután ezt idézi, keserves műjajdulást hallat, s megállapítja, hogy Baranyay dr. — „amíg együttes, vállvetett krisztusi munkára hív fel, — ágyasságnak minősíti családi szentélyeink legtisztább kötelekét“. Mielőtt cikkének részét papírra vetette volna a lelkész ur, el kellett volna határoznia magát, hogy mélyebben tekintsen be a katolikus egyház kebelébe.

Tudnia kellett volna, hogy az új kódex eme részével a kath. püspöki kar, amikor hivatalosan foglalkozott, kimondván, hogy a „Provida“ pápai decretum Magyarországon a Szentszék által megadott privilégiumnak tekintendő, tehát az új kánonjog kodifikálásával sem szűnt meg.

Tudnia kellene azt is, hogy a püspöki kar határozata és véleménye olyan érvényű, — melyet minden kath. hívő elfogadni tartozik, s ebből folyóan rájött volna arra, hogy Baranyay dr.-nak is így kell vélekednie a kérdésről.

Amint a címből látom, subalart meghuzódik a türelmetlenség, mert mi más ez, mint vallási érzületünk legtiszteltebbikének: a papságnak lepiszkolására való törekvés?

Ha valaki a „Világ“ berkeiben érzi jól magát, a dologon mit sem változtat; a vallás erkölcsös gondolkodásu, hazafias, hagyományos érzületű közönség öntudatának teljes birtokában tömörül, — szétválaszthatatlan egységbe forr és segít menteni azt, ami menthető.

Ezen magasztos munkájában nem képes eltántorítani semmiféle nyomás őket, mert jól jegyezzük meg, nemcsak Balthazárok, Nagy Lajosok, Haypál Benők, hanem Baranyay Sándorok, Sebastyén Jenők és Ravasz Lászlók, — nemkülönben Rákosi Jenők is vannak a protestánsok körében. A sajtóvállalat katonái dolgoznak is szorgalmasan ezután a kezdeményezőkkel együtt, azért az erkölcsi jutalomért, melyet, ha ők nem, majd unokáik mondanak el úgy költőnkkel: „él még nemzet e hazán“.

Mesterházy Ambrus.

A spanyolviasz föltalálója.

Folyó évünk elején (jan. 12.) elvástam a zsidók hetilapjában azt a noch nie dagewesen „történelmi“ megállapítást, hogy: „a k zárok Árpád zsidó vitézei voltak: előjártak a honfoglaló csapatok között és az egyisten hitét vallották, a héber nyelvet használták istentiszteleteiken.“

Most ki lepődök meg, ha megtudná, hogy a budapesti millenárius emléken a honfoglaló vezéreket vezető angyal kezéből kivennék a kettős keresztet és helyébe megindodvat adnának? — Mosolyogva gondoltam eddig arra a bizar történelmi hazugságra, hogy a honfoglaló magyarok rohamcsapatait zsidók alkották volna. Mert a mai szemita vitézség nyilvánulásából inkább azt következtethetők, hogy ha Árpád hadai közt zsidók is voltak, ezek biztosan hadseregélemezékként szerepeltek a hátrvédnél, mint trón. A júliusban Fehérvárról indult négy menetszázadban nem kevesebb, mint összesen két zsidó vitézek tolongva hemsegték.

Az ősi kazár vitézség legipozásabb modern, valóban harcias megnyilvánulását azonban az Ezenlőség legújabb számába találtam. Egy vitéz zsidó százados ugyanis szöszert (vigyázat! tessék megfogózkodni!) — ezt írja:

Végre is „az Ottokarizmus“t minél alaposabban kell bubon verni. Kétszáz koronát küldök e célra. Tisztelettel ifj. dr. Dombóváry Géza százados.

A harcéri rohamokon ez az „ifju“ hős bizonyára kézigránát-hajigáló szokott lenni. Érihető tehát, hogy az „Ottokarizmus“ elleni tárohasnásakor két gyűrtött százaskoból csinált papirgombóc handgránáttal vágja „bubon“ az antiezmizmust.

Ha ez a hős százados így tudja „bubon verni“ az Ottokarizmust, — hogyan lékeli ez a fokossal a fronton a talianok koponyájának a bubját? Mert, hogy ő a fronton aprítja az ellenséget, az a harcias stitusból nyilvánvaló; így irodában nem írnek. Hogy ereiben az ősi vitéz honfoglaló kazárok vére lüktet, az szintén nyilvánvaló a neve végét ékesítő y ból. Ellenben kár a neve elé az ifj. diszitó jelzőt tennie, mert a maliciózus embereknek talán eszükbe juttatja azt a gondolatot, hogy a vitéz százados Dombóváry: még nagyon „fiatal“, sőt annyira zöldfűlű, hogy kis-

gyerekes naivsággal azt hiszi, hogy kétszáz, azaz bis hündert krónnel az Ottokarizmust „bubon“ verheti, mint a házinyulat szokás.

El kell ismerni, hogy ez a „fiatal“ dombóváry, ifju mivoltához képest, sőt ennek dacára: egy föltaláló lángész, egy zseniális elme. Mi lenne abból a tüeményes „ifju“-ból, ha — tesszem — a fű-

részpor, vagy a spanyolviasz még nem volna föltalálva??! Bizonyára ő nem majom lenne a nagydobou, hanem egy Edison a köbre emelve. Hiszen ő föltalálta ki az „Ottokarizmus“ fogalomjegyzőt, föltalálta önmaga sajátkezüleg. Föltalánnyát bizonyára szabadalmaztatni is fogja, patenatot kap rá és ebből milliomas lesz.

Fölmentett önkéntesek csapatválasztási joga.

Szurmay honvédelmi miniszter a következő rendeletet bocsátotta ki:

Az eddig fölmentve volt, de a fölmentésük megszűnése következtében jelenleg esetről-esetre bevonuló, — illetve katonai szolgálatra eddig még be nem vont, katonai kiképzésben még nem részesült, egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére jogosult népfölkelésre kötelezettek csapatválasztási joga tekintetében a f. évi 4238-eln. B. számú rendelettel kapcsolatban egyelőre 1918 évi dőember hó 31-éig kiterjedő hatállyal a következőket rendelem:

A fentemlített egyének önkéntes belépésére vonatkozólag ugyanazok a rendelkezések irányadók, mint a melyek a népfölkelésre kötelezettek önkéntes belépését szabályozzák: ennél fogva felvételi engedélyt

nyert népfölkelők is csak a bevonulási időpontjukat megelőző napig léphetnek be önként az illető csapatokba. Az a körülmény, hogy az illetők, mint népfölkelők a közös hadsereghez, illetőleg a honvédséghez osztattak be, a honvédséghez, illetőleg a közös hadsereghez való önkéntes belépés akadályát nem képezi.

Azoknak a folyamodóknak, akik a kiegészítésileg illetékes es. és kir. gyalog (tiroli) vadász ezredhez óhajtanak önként belépni, külön engedélyre nincs szükségük.

Azok, akik nem a kiegészítésileg illetékes es. és kir. gyalog (tiroli vadász) ezredben óhajtanak önként belépni, az illető pótlások parancsnokaitól nyerhetők felvételi engedélyt.

A gabonaösszeírás és a tanítás.

— Szeptember 20-án lehet kezdeni az előadást. —

Zichy János gróf kultuszminiszter ma a következő rendeletet bocsátotta ki:

Tekintettel arra, hogy a természetvédelmi körüli eljárás augusztus hó végéig igen sok helyütt befajehető nem volt és ennek következtében az igénybevett tanítók és tanárok az iskolák magányítása idejében még a természetvédelmi körüli elfoglalva vannak mindazon állami, községi, társulati, magán és izz. elemi nép, felső nép-, polgári fiú- és leányiskolákban, elemi népiskolai tanító- és tanítónőképző és kisdedóvónőképző intézetekben, valamint felső ker. iskolákban, amelyeknek tanítói, illetőleg tanárai közül egyesek a természetvédelmi körüli hivatalosan még elfoglalva vannak, viszont annyian rendelkezésre állanak, hogy a tanítás akár osztályösszevonásokkal — párhuzamos osztályok összevonásával — vagy

váltakozó rendszerű (dél-éltti, dél-utáni) tanítás bevezetésével, akár pedig óracökkentéssel, vagy másodnapokénti oktatással megkezdhető, a tanév a fennálló rendelkezéseknek megfelelően folyó évi szeptember hó 1-én okvetlenül megnyitandó.

Amely iskolának, illetőleg intézetnek anyai tanítója, — illetőleg tanára vétetett igénybe, hogy a tanítás vagy legalább is a tanulóknak foglalkoztatása még a fenti módon sem volna biztosítható, ott a tanév szeptember 20-án kezdődik. Az ily iskolában a javító, felvételi és egyéb vizsgálatok ugyesziatén a tanulók beiratása is szeptember hó 20-án és a következő napokon tartandók meg.

Szabadkán azonban az elemi iskolák kivételével az összes iskolákban megkezdik elsején az oktatást.

Felülvizsgálják

az összes segéd-szolgálatosokat.

Szept. elsején jön a repülő bizottság

Nemrégiben bejárta a sajtót az a hír, hogy a kormány újabb népfölkelői szemlét rendelt el. Ezt a hírt illetékes helyen kategorikusan megcáfolták.

Az öreg népfölkelők elbocsátása is azt bizonyítja, hogy a hadsereg álemánya nem szorul a polgári lakosságból kiegészítésre, mert hiszen akkor nem engedhetik haza az öregebb korosztályokat. A jövő kampányra pedig pótlást kap a hadsereg a 18 évesek sorozásából.

A katonai adminisztráció a harcéri legénység pótlását legközelebb nem a népfölkelő szemléből, hanem a segéd-szolgálatosok újabb felülvizsgálásából óhajtja előte-

remteni. Ezért elrendelte a kormány a pótlásügyek vezetőjével egyetértve, hogy az egész hadsereg segéd-szolgálatos katonáit újabb felülvizsgálják.

De még itt is dokumentálódik, hogy nem égető hiány eliminálásáról van szó, mert a rendelkezés szerint csupán azok a segéd-szolgálatosok kerülnek az általános felülvizsgálat alá, akiket 1918. január 1. előtt minősítettek harcéri szolgálatra alkalmatlannak. — Az általános felülvizsgálat szeptember 1-én kezdődik.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasúti hírlap-árusítóinál.

Katonai hatóság fog ítélni az árdragítók felett.

Megbízható helyről kapott információ szerint, az utóbbi időben nagy százalékkal megsaporodott árdragítási ügyekre való tekintettel, az illetékes fórumok erőlyes megrendezéssel akarnak véget vetni az árdragítók garázdálkodásának. A legközelebbi napokban a honvédelmi és közlelmezési minisztérium egy-egy megbízottja a budapesti főkapitányság kiküldött tisztviselőjének közreműködésével ankétot tart, amelyen nagyfontosságú határozatot hoznak az árdragítási tárgyalásokat illetőleg. Ugy tudjuk, hogy ezen az ankéton határozzák el, hogy az árdragítók felett, akár ha polgári személy is az illető, katonai hatóság fog ítélni. A vidéki rendőrkapitányságokon lefolytatott tárgyaláson a honvédelmi minisztérium egyik képviselője is résztvesz, aki az ítéletet együtt hozza meg a tárgyalást vezető rendőrtisztviselővel. Ugyanez az eljárás lesz a II. és III. fokú ítélet kimondása előtt is.

Ha a terv kivitele sikerül és egyéb akadályok nem merülnek fel, úgy remélhetőleg sikerülni fog az árdragítók kedvét példás, katonai büntetéssel elvenni gyűlöletes munkájuktól.

NAPI HIREK.

— Mikor indul meg az új nagy keresztény lap? A Központi Sajtóvállalat r. t. még a múlt hónapban kibocsátotta ünnepi Értesítő-számát mely ma már közel félmillió ember kezében van. Az egész országban türelmetlen érdeklődéssel várják a lap megindulását. A papirkérdés végsőleges megoldásáig azonban várnunk kell. Abban az esetben, ha őszig sikerül az igazgatóságunk legalább egy esztendőre való papirt biztosítani, a lap a télen megindulhat.

— Iskolaév kezdete az elemi iskolákban. — A szabadkai községi elemiiskolákba a beiratkozások — szeptember 2-7 ig lesznek, 8-án Veni-Sancte, 9-én rendes tanítások.

— Cipőküldöttség a polgármesternél. Ma délelőtti Völgyi János dr. főjegyző vezetésével a népruházati bizottság egy küldöttsége jelent meg Biró Károly dr. polgármesternél és előadták panaszukat, hogy a szabadkaiak nem kapnak cipőt a minisztertől. Tegnap is a cipőhivatal igazgatója Fellner Lajos bejelentette a bizottság ülésén, hogy lemond, ha a hivatal működését ilyen neveltségessé teszi a miniszter, hogy nem küld cipőt és bőrt, de azért fenn kell tartani ezt a szabadkai cipőhivatalt havi 2600 korona kiadással.

— Árpa és kukorica a sertés-tenyésztőknek. A földmívelésügyi miniszter rendelete szerint mindazoknak, akik hat hónapos malacokat akarnak közlelőkre hizlalni, minden malac után egy mázsa árpát adnak feljavitás céljából. Ugyanezek november után két mázsa árpát és 3 mázsa kukoricát kapnak. A malacokat a sertésközpontnak a jegyzők, főbírók, vagy polgármesterek útján kell bejelenteni.

Kongregációi hír. A Sz. An-
gongregáció vasárnap, szept.
gyűlést tart, amelyen a tiszt-
ságot fogják megválasztani.

Előtt katonaszökevény. Na-
k Ferenec katonaszökevényt
a csendőrök Kelebián le-

Hogyan nem lesz petróleum?
szos levél.) Olvasom b. lap-
n, hogy a szabadkai keres-
küdöttégek jártak a pol-
steránál és kérték, hogy a
szeszt és a kék-követ is ök
meg kiosztás végett. Ezzel
platosan az egész lakosság
blésekről kell említést ten-
mert a fontosabb cikkekkal,
a gyertya és a petróleum.
s nagy visszaélések törté-
Ugy állunk ugyanis, hogy
át es petróleumot csak azok
k jegyre, kik a maximális
felül tisztes árat fizetnek.
legtöbb kereskedő így es-
és kérdem, mi volna akkor,
szir, a szesz is a kereskedők
jutna a közönséghez. Külö-
mai világitási viszonyok
az egész lakosság fontos
volna, hogy az amugy is
telt meenyiségben rendelkez-
álló világitóanyagot: a gyer-
petróleumot a közönség
szos uton és egyenként mérték-
apja meg. Szerintem ez csak
olaj megoldható, ha a gyer-
a petróleumot is a város
Tisztelettel K. G.

Műgazdasági kamarákat lé-
nek. A földmivélségi mi-
naban nagyfontosságú tör-
vénst készült. A törvényja-
a kereskedelmi és iparku-
mintájára mezőgazdasági
felállítását célozza. — A
gazdasági kamarák létesíté-
a gazdaközönségnek ha-
sz országok is eminsens ér-
mert a jelenlegi gazdasági
leteknek sem anyagi, sem
eszközök nem voltak arra,
gazdasági termelés érde-
képviselése és megóvják.

Vertésvesz elleni szérum ter-
se. A m. kir. földmivélségi
ter felhívja a vármegye és
közönségének figyelmét a
szérumtermelő részvény-
által előállított és jól be-
szérumra felhívja a nagyobb
állományal bíró gazdákat,
szérum termelése érdek-
teréseiket a fenti részvény-
szál (Budapest, V., Szállás-
) ajánlják megvételre.

Hányan jönnek haza? A hon-
i miniszter leszerelte az
születési katonákat szept-
15-re Ertesztésünk szerint
ember jön haza Szabad-
páros, munkás, kereskedő,
ens ember és néhány köz-
ég-ellenes. Ezeknek első
lakás kell, azután enivaló.
há a hivatalok előre gon-
nak a megfelelő szükség-
bezéséről.

Segítség a szegény szabadkai
eknek. A kormány félmillió
utalt ki az ingyenes jog-
díjazására az ügyvédek-
nak. Ebből a szabadkai ügy-
nára az igazságügyminisz-
gállapítása szerint 23.000
kap. Az erről szóló ren-
most érkezett meg a szabad-
védi kamarához. A rendelet
szegből csak a háboruban
tla lett, a háborúból vissza-

térő, vagy a háboru által egyéb-
ként sujtott ügyvédek részesülnek,
és csak nagyon fontos esetekben
más is. A szabadkai ügyvédi ka-
marának jelenleg nincsen olyan
ügyvéd, a ki rokkanttá lett volna,
de sok lesz olyan, a kinek az iro-
dája a háboru alatt tönkrementés
a ki a háboru végével visszatérve,
igénybe veszi a díjazást.

— **Kath. ifjúsági lapjaink** a
most megoyitott iskolai évvel új év-
folyamaikat kezdik. A Zászlók a
magyar diákság havi folyóirata Ára
egy évre 6 K. a Nagyszonyunk
a fejlődő magyar leányok havi
folyóirata. Ára egy évre 6 K. a
Kis Pajtás a kis tanulók havon-
ként kétszer megjelenő újságja Ára
egy évre 8 K. A papírhiány miatt
az első számokat csak azoknak
küldhetjük meg a kiadóhivatal (Buda-
pest VI. Damjanich u. 50.) akik
az előfizetési díjat előre megküldik.
Ugyanínt kapható a Zászlók Disk-
naptára az 1918-9-ik évre 2-ért.

— **Pusztító vihar a tokaji szö-**
lőkben. Nagy vihar vonult el Mező-
zombor és környékén. Sűrű lég-
felhők tornyosultak s csakhamar
percenként tartó dőnő nagyságu jég
kezdet esni, amely rendkívül nagy
kárt tett a hegyaljai szőlőkben. A
tokaji szőlőkben csaknem teljesen
elpusztult az egész termés, a kör-
nyéken pedig betonyosodószálékos
kárt okozott a jégvihar.

— **A középiskolában fizetendő**
felvételi díjak. A vallás- és köz-
oktatásiügyi miniszter a felvételi
díjat az 1918-19. tanévtől kezdve
mindazon fiú középiskolákban, eme-
lyekben a tandíjak az államtűze-
tárba vagy a vallás és közoktatás-
ügyi miniszterium által kezelt va-
lamily közalapba folynak be, to-
vábbá valszonyi állami leány
középiskolában busz koronában
állapította meg.

— **Jönnek az új bélyegek.** A
háborus díjakkal felemelt új posta-
tarifa következtében a most forga-
lomban levő 2 10, 15, 20, 25, 35,
40, 50, 75 és 80 filléres rendes
postabélyeg, valamint a 15 és 40
filléres hadiségélybélyeg, nem kü-
lomben a 15 és 30 filléres portó-
jegy a meglévő készletek felhasz-
nálása után, fokozatosan megszün-
nik. Ezzel kapcsolatban azonban
fokozatosan új 4, 10, 15, 20, 25, 40,
45, 50, 95 filléres. 1 K 20 1 K 40
filléres rendes postabélyeg, vala-
mint új 20 és 35 filléres hadise-
gélybélyeg, valamint új 3 és 40
filléres portójegy jön forgalomba.
Az új 10, 15, 20 és 25 filléres
rendes postabélyeg a Felsője a
király arcképével, az új 40, 45, 50
és 95 filléres rendes postabélyeg
a Felsője a királyné arcképével,
az új 4 filléres rendes bélyeg az
aratékat ábrázoló képpel, az új 1
K 20 filléres rendes bélyeg pedig
a parlamentett ábrázoló képpel
állítatik elő. Az eddigi 8 filléres
egyszerű és válaszos levelező la-
pok, rendőri be és kijelentőlapok
10 filléres, az eddigi 15 filléres
zártlevelezőlapok és levélkoritékok
20 filléres, az eddigi 10 filléres
zártlevelezőlapok 15 filléres, végül
az eddigi 102 filléres zárt távirat-
lapok 123 filléres értékjelzéssel
fognak készülni.

— **Pályázat hadiárvák részére.**
Az országos hadigondozó Hivatal
pályázatot hirdet Vasvármegye
Otó-árvaházában középiskolás ha-
diárvák részére az 1918-19-iki
iskolai évre. Pályázhatnak vallás-

különbég nélkül olyan fiú hadi-
árvák, kik a 18-ik évüket és olyan
leány árvák, kik a 14-ik évüket
be nem töltötték és a 4. elemi
osztályt elvégezték. A nagyszomkúti
(Szatmárvármegye) nevelő intéze-
tésben fiú hadiárvák és rokkant
katonák fiai részére 150 teljes el-
látással egybekötött ingyenes hely
van üresedésben. Pályázhat min-
den olyan fiú hadiárva és rokkant
katonák fia vallás különbség nél-
kül, aki testileg és szellemileg ép
és egészséges és 6 ik életévét be-
töltötte, de 12-ik életévét túl nem
haladta. A gyermekek elemi és
gazdasági iskolában fognak kiké-
peztetni. Akik a fenti helyekre
pályáznak, jelentkezzenek azonnal
a szabadkai Hadigondozó Hivatal-
nál, városi székház I. emelet 43.
sz. alatt.

— **Az utolsó tombola.** Kevesen
voltak jelen, de iszonyu izgalom-
mal folyt le az utolsó tombolaest
tegnap Palicson. Raczko Mihály
ajándékát, a vigaszdíjat, egy teljes
két kiló súlyu vértói pontyot,
Gálffy György patikus nyerte meg.
Szívvel óhajtuk, hogy a benne
esetleg találandó szálkák el ne
rontsák étvágát.

— **Nem sikerült ruhavásár.** A
Földes Samu féle ruhásbolt áru-
raktárát a lipótszentmiklósi vasuti
beszerzési vállalat megbízásából
egy ottani kereskedő és egy vasu-
tas megvette. A megvásárolt ruhá-
kat már hatalmas töhershállító
kocsin a vasúthoz vitték feladás
végett, de a kocsit különös üzlet a
szabadkai rendőrség tudomására
jutott, mely a megvett ruhákat le-
foglalta.

— **Följelentés Korhecz Celesztin**
ellen. Korhecz Celesztin, a Sza-
badkára telepített torontáli föld-
bőrő, a háboru elején ingyen mun-
kát vállalt a városüzeménél. Előbb
a bejelentő hivatal vezetésével biz-
ták meg, majd a rez- és gyapju-
rekvizálás főmestere lett. Orszelen
és hazafiasnak tetsző vállalkozá-
sával általános bizalmat élvezett.
De az utóbbi időben mind többet
beszéltek visszaéléseiről. A folyton
gyarapodó feljelentések alapján
megállapítást nyert, hogy különö-
sen a gyapju körül történtek viz-
szalások. Korhecz ellen különben
több gazda által aláírt feljelentést
adtak be, amelyben visszaéléseit a
kormány tudomására hozzák.

— **A palicsi művészestély** Va-
sárnap este 9 órakor tartja Faragó
Mihály festőművész rendezésével
a palicsi Vigadó utolsó, szezonzáró
hangversenyét. Az est fénypontja
F. László Emilia szimfonikus zené-
replése lesz, akiket a budapestiek
taposhattak már a Nemzeti Szin-
ház színpadán. Szász Imre tart
felolvasást még és a többi értékes
zeneszámokon kívül Faragó Mi-
hály, a fiatal mester fog humoros
történeteket elbeszélni a bohém-
életből. A művészestélyt minden-
felől megérdemelt érdeklődés ki-
séri.

— **Országos vásár.** A kisasszony-
napi országos vásárt szeptember
8-án — a zsidóújévre való tekin-
tet nélkül — megtartják.

— **A Salamon utcától kezdve** a
Kossuth-utca egészen a vasu-
állomásig tesződ uton elveszett
egy piros bőrből készült nagy er-
sény, melyben volt 1 drb népfel-
kelési szabadságolási jegy, 3 drb
távirati másolat, 1 drb 1 koronás
okmánybélyeg és 11 korona kész-

pénz. A megtaláló sziveskedjék az-
okmányokat visszaadni, a pénz a
megtalálósé lehet.

— **A honvédelmi miniszter és az**
aradi sztrájkoló újságírók. Szur-
may honvédelmi miniszter —
kijelentette, hogy a sztrájkoló aradi
újságírók felmentését semmi kö-
rülmények között sem fogja viz-
szavonni.

— **Nem mindeatitt boldogul a**
vigéc. Az egyik szabadkai szőlős-
gazdához szintén beállított a vigéc
és két-három szóra 70.000 koronát
ígért másfél holdnyi szőlőjeért. A
tulajdonost nem hozta zavarba a
sok pénz, hanem kivette a vigé-
cet a szőlőbe és még egyszer meg-
mutatta neki a termést.

— **Nos, mire becsüli ezt a ter-**
mést?

— **35-40 hektoliter lesz, ha**
semmi sem jön közbe.

— **Ugy van! Látnom, jól ért a**
szőlőhöz! — most mondja meg,
mit kapok én 40 hektoliter borért
szüret táján.

— **Ahogy ma állnak a kőhujunk-**
hurák, 40.000 koronát.

— **Maga egészen gyors számoló.**
Most mondja meg nekem, kérem,
milyen tőke jövedelmezne nekem,
mondjuk, 30 ezer koronát; a töb-
bit leszámítjuk költségekre?

— **Hátos kamat mellett éppen**
egy fél millió korona kellene hoz-
zá!

— **No lássa, barátom, hát hogy**
adhatnám én akkor magának a
szőlőmet oda 70.000 koronáért. De
ne mondja, hogy semmit sem en-
gedek. Én engedek magának szó-
nélkül egy negyed milliót és oda-
dom magának a szőlőmet, házasa-
tál, butorostól, mindenestől együtt
250.000 koronáért.

— **Ugy elszaladt erre a vigéc, hogy**
még most is szalad valahol, ha
csak nem vett utközben egy ol-
csóbb fajta szőlőt — valami ügyet-
lenebb magyartól.

— **Javitóvizsgák és beiratások a**
polg. leányiskolába. A helybeli áll-
s. közs. polg. leányiskolában szept-
tember hó 2-án lesznek a pójt-
javító- és tantervkülönbözött vizsgá-
latok; szept. 3, 4 és 5 én délelőtt
8-12-ig a beiratások eszközöltet-
nek az áll. felsőbb leányiskola épü-
letének Czorda Bódog-utcai helyi-
ségében. — Az egész évre járó il-
letek összesen 35 korona, — mely
azokban két részletben is fizethető.
A szegény sorsu tanulók, ha bizo-
nyítványuk megfelelő, a 20 korona
tandij alól szegénységi bizonyít-
vány alapján felmentést kérhetnek,
de a 14 koronát nekik is kell fi-
zetniök. A beiratkozásnál bemuta-
tandó az utolsó isk. bizonyítvány,
a születési anyakönyvi kivonat és
az újraoltási bizonyítvány.

LIFKA-MOZI

Szombat—vasárnap

Egy szegény ifju története

Octave Feuillet regénye 4 felv
főszereplő

Bernd Aldor

Kezdete 1/2 6 és 1/2 9 órakor.

Ünnepnap 3, fél 5, 6 fél 9 órakor

— Akik segítenek a hadifoglyok megszoktatásában. A belügyminiszter leiratot intézett a megyei hatóságokhoz, hogy a hadügyminiszterium értesítése szerint sűrűn fordulnak elő esetek, hogy orosz hadifoglyok munkaadók biztosítására a hadifogságból megszöknek. Ezek a munkaadók legtöbbször még élelmiszerekkel is elátják a székevényeket. Sőt még olyan esetek is történtek, hogy néhány hadifoglyot a helyi hatóságok igazolvánnyal látták el, úgyhogy ennek segítségével Bécsben a spanyol nagykövetségén utlevelet szereztek maguknak. A belügyminiszter utasítja a helyi hatóságokat, hogy figyelmeztessék a munkaadókat, névszerint az ilyen cselekvények bűnvádi eljárást vonnak maguk után.

— Havasi szerelem. (A Korszó Mozi szezonnyitása.) Nagyszerű művészi programjának bevezetőjét nyújtja hétőn a Korszó Mozi szezonnyitását a Stárfilmgyár elragadóan, szép ujdarabjával a „Havasi szerelem” négy felvonásos drámával kezd, a melyet dr. Forró Pál és Hinter Cornelius europa hírű rendező rendezett. A darab a semmeringi havas hegyormok tővén játszódik le, egy beteg leány romantikus megkapóan szomoruvégű szerelme. Érdekes, izgalmas drámai téma melyben megrendítő realis mással játsza meg Lothlla a Stár legfiatalabb bájos primadonnája a fő női szerepet. Gyönyörű semmeringi tájrészletek emelik a film festői értékét szegészitik ki a darab költői szépségét. A nagy sikerre predestinált darab hétfőtől esütör 10kig lesz műsoron.

Szerkesztő:
BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetségi könyvnyomdája Szabadkán, Rákóczi-utca 20. sz.

Felelős szerkesztőnk telefonszáma:
Pallas 34.

Felhívás!

Tudomásomra jutott, hogy a télen nálam történt löszerszám lopás egyik részese valamelyik helybeli pálinkás butikban elszólta magát és mondotta, hogy a szerszám melyik községben és kinél van.

Ezuttal felkérem azt a bizonyost, akinél a szerszám (3 drb. hám 4 drb. gyepelőfej és kantárszarak) van, hogy hajlandó vagyok vele Szabadkán, az általa megállapított helyen találkozni és egyezkedni.

Horváczki Máté
tem. vállalkozó

Önkéntes árverés.

A szabadkai 11037 és 25780 számú telekkönyvi betétekben 6 és $\frac{1}{2}$ helyrajzi számok alatt Láng János és neje Ketter Jolán nevére felvett ház és kellelek (Láng-féle Pilseni Sörház) 400, 000 K. kiáltási árban a bekelezett toroknak érintetlen maradvány mellett a szabadkai kir. telekkönyvi hatóság földszint 22 számú hivatalos helyiségében 1918 évi szeptember hó 7-ik napján délelőtt 9 órákor önkéntes bírói árverésben a legtöbbet ígérőnek el fog adni. A közelebbi feltételek a szabadkai telekkönyvi hatóságnál.

De Balmazújvárosi Úgyvidék I. udjában Újvidéken tudhatók meg

Plakátragasztó flu magas fizetéssel, ruházattal azonnal felvétetik, bővebbet Földes ruházlet.

Egy írni olvasni tudó fiut felvesz a Lakner drogéria Szabadka, Kossuth-utca.

Valódi amerikai

fogak és fog-sorok.

Különlegességek
fogászati munkákban, aranyból és platínából, valamint arany- és platinfogak, koronák és hídok, egyenlítő szájpadlák, nélküli fogak. Foghúzó teljes és részleges, és fogtámaszok (plombák).

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus.
Szabadka, Kossuth-u., Prokas-ház. Telefon 58.

Egy lakóház eladó
IV kör, Király-utca 168 szám alatt. Bővebb felvilágosítást a tulajdonos ad ugyanott.

Alkalmi vétel.
21 db boroshordót 230—750 literig, 90 hektó a legtöbbet ígérőnek eladom. Megtekinthető minden vasárnap Odry Kálmán földbirtokosnál Bácsszenttamáson.

Kocsis magas fizetéssel azonnal felvétetik. Jóhannaszik vizgyárban Szegedi-út.

Ujságkihordó leány felvétetik a Délvidék kiadóhivatalában.

A moholi nagyvendéglő vezetés hiányában eladó
200 hektoliter

boroshordó eladó Andrassy szijgyár tónál Petőfi-u. 32.

Ház eladó
V. kör Hold u 413. sz Bővebb felvilágosítás ugyanott nyerhető.

„Ferravin” vasas chinabor.

Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegényeknek és lábadozóknak Étvágyat gerjesztő ideget erősítő s vért javító gyógyszer. Számtalan orvosi ajánlás.

Szabadkán Kapható. Deesy Jenő úr gyógyszerertárában. Jelenlegi ára fél literes palackonként 10 K. — A „Ferravin” névre essék ügyelni.

A budapesti Gyakorló Gyorsírók társaságának szabadkai hivatalos tanfolyamán, a Gabelsberger — Markovits-féle gyors- és gépiró iskolában augusztus hóban a beiratások a szeptemberben megnyitó féléves kurzusra tartanak.

Beiratások naponta:
Szabadka, VI., István-u. 75

MENETREN

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:41
délután	12:24
éjjel	4:32
Budapestre ind. délelőtt	10:15
délután	1:55
éjjel	11:58
éjjel	4:17
Zomborból érk. délelőtt	10:02
éjjel	10:11
Zomborba ind. éjjel	8:14
éjjel	8:23
Újvidékről érk. délelőtt	7:48
délután	1:21
éjjel	10:08
Újvidékre ind. délután	1:44
éjjel	8:28
éjjel	4:28
Szegedről érk. délután	12:42
éjjel	8:46
Szegedre ind. délután	1:58
éjjel	12:05
Cservenka—Gombosó érk. éjjel	8:57
Cservenka—Gombosó ind. éjjel	4:42
Zentáról érk.	1:06
Zentára ind.	4:23
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:28
Bajára ind.	7:08
éjjel	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *szal jelzettek óvatossággal
Az éjjelelő este 6-tól reggel

A legújabb egyházmegyei nyomtatványok postafordultával a

Szent Antal nyomdában

szerekesztők be

HORVÁT ORSZÁGOS BANK R.-T. FIÓKIA SZABADKA.

KÖZPONT: OSIJEK.

Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovac, Novi, Crikvenica.

Bevezetett részvényre K 20,000,000. Tartalékalap K 9,000,000

ELFOGAD:
betéteket könyvekre és folyószámlára a legkedvezőbb feltételek mellett. A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetnek ki.

VESZ ÉS ELAD:
mindenféle értékpapírokat és kam dímléteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érték és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket mindentől a napi áron.

Átvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat

FOLYÓSÍT:
betéteket és önkéntes földbirtokra és nagyobb városoktól lakóházakra.

KIBOCSÁJT:
4% és 5% (utóbbiak 3% nével) kampláros hiteltörlesztési dímentes mindentől óvadék nélkül alkalmas záloglevélként.

FINANCIROZ
ipari és kereskedelmi vállalatokat, vény birtokosok számára és elfogad ingatlanokra vonatkozó komisszionális megbírákat.

VÉGZI
legelősebb feltételek mellett az összes bank ügyeket, továbbá bűrszám és komisszionális megbízásokat.